

СТАНОВИЩЕ

На проф. д-н Владимир Радулов

върху дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“

на тема:

„Овладеяване на специфични четивни техники при слабовиждащи ученици“
представена от

Маргарита Венелинова Томова

Обучението на слабовиждащите ученици в България има над 50-годишна история. В хода на годините, в общи линии са решени редица основни проблеми като: подходящо осветление, производството на уголемен шрифт, използването на разнообразни оптични средства и прилагане на някои специфични учебни стратегии. От друга страна, в досегашната практика проблемът за усвояването на специфични четивни техники не намери задоволително разрешение. Ето защо, в това отношение появата на този дисертационен труд е навременна и изключително перспективна.

Правилно формулираната тема и реализираното изследване дават съвременен и задоволителен отговор на множество актуални въпроси, свързани с четивното поведение на слабовиждащите и начините за овладяване на конкретно разнообразие от четивни техники. В теоретичната част, авторката анализира непознати у нас характеристики на ефективното използване на слабото зрение като например, зрителен праг, изчисляване на зрителния резерв. Това обогатява комплексното оценяване на функционалното зрение на учениците. Разработката дава много полезни практически идеи в цялостния диагностичен процес. Анализиран е списък от ценни препоръки върху организиране на специфична обучаваща среда.

Томова предлага съвременна методика на изследването, основана върху концепциите на световно известни автори като Барага, Луек, Хюверинен и др. Съществена част от дисертацията са собствените разработки на авторката. Тук се

откроява разработената обучаваща програма, която се отличава със своята комплексност и полезна приложимост в училищната практика. Направените изводи са не само адекватни на изследването, но те очертават някои бъдещи хоризонти в развитието на зрителното подпомагане у нас. Ценните препоръки са свързани както с учениците от специалните училища, така и с интегрираните слабовиждащи. Перспективно най-важна е последната препоръка за организиране на курс с учителите на слабовиждащи ученици за популяризиране на нови четивни техники. В съдържанието и терминологията са допуснати някои несъществени технически грешки.

Тъй като присъждането на образователна и научна степен „Доктор“ има пряко отношение към преподавателската дейност и повишаване на квалификацията, необходимо е да се отбележи, че М. Томова осъществи по разработената тема кратка специализация в института „Бартимеус“ в Холандия и участва в множество национални и международни конференции и семинари.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Докторантката представя една дисертабилна тема, отговаряща на всички изисквания за научност и практическа приложимост. Тя демонстрира научна добросъвестност, научна осведоменост и професионална компетентност. Въз основа на изложеното дотук, с пълна убеденост предлагам на почитаемото жури да присъди на Маргарита Венелинова Томова образователната и научна степен „Доктор“ - по научно направление 1.2 Педагогика (Специална педагогика).

02.04.2018 г.

Член на журито:

гр. София

проф. дпн: Владимир Радулов

